

S.

"Scientiarum Historia", Driemaandelijks Tijdschrift voor de Geschiedenis van de Geneeskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 7/3, 402-403

1962

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Recenzje książek w tym numerze obejmują 10 pozycji z lat 1956—1960. m. in. jest też krótkie omówienie pracy E. R. Longa z 1956 r. o terapii gruźlicy i przy-padku Chopina.

S.

„Scientiarum Historia”, *Driemaandelijks Tijdschrift voor de Geschiedenis van de Geneeskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen*.

Czasopismo belgijskie „Scientiarum Historia”, wychodzące w języku flamandzkim w Antwerpii, otwiera artykuł W. F. Daemsa o *Antydotariuszu Mikolaja* (nr 1 z r. 1961). Odkrycie przez A. Lutzę *Antidotarium magnus* w rękopisie Biblioteki Uniwersyteckiej w Bazylei miało wielkie znaczenie dla badań nad tym dziełem i jego autorem. W artykule znajdujemy porównanie średniowiecznego tłumaczenia holenderskiego tego utworu z rękopisu zachowanego w Bibliotece Królewskiej w Brukseli z tekstem Biblioteki Narodowej w Paryżu. Ponadto ogłoszony jest nieznanzy dotychczas fragment znaleziony w Tybindze.

L. Elaut publikuje list lekarza H. Brucaeusa (1531—1595) do przyjaciela i kolegi, również lekarza Jana van Heurne (1543—1601) z 1590 r. P. van Oye podaje bibliografię dotyczącą historii nauk przyrodniczych w wydawnictwach Flamandzkiej Akademii Nauk z lat 1941—1960, zawiera ona kilkadziesiąt pozycji. Obydwie Akademie w Brukseli — Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique i Koninklijke Vlaamse Akademie, mieszczą się w Pałacu Akademii.

W numerze 2/1961 E. Inderstege ogłasza nieznanzy szesnastowieczny druk *O uzdrawiającej sile ropy naftowej* — nowy nabytek Biblioteki Królewskiej w Brukseli. Autor — Ch. de Minne Antwerpii, dziełko było prawdopodobnie drukowane w tymże mieście około 1550 r. Znanych więc jest teraz 6 prac dotyczących tego przedmiotu z lat 1480—1550. Jedna z nich też pióra Ch. de Minne była opisana przez R. J. Forbesa i jest w prywatnych zbiorach w Stanach Zjednoczonych. Wszystkie zaś są wyciągami albo z traktatu Fra Peregrino Ariosti (którego oryginał zaginął) lub z Hortus Sanitatis.

Niezumordowany L. Elaut, jeden z redaktorów omawianego czasopisma, pisze *O traktacie higienicznym Roberta de Grospré z Arras* (Robertus Gropretius) Regimen Sanitatis z 1538 r. (z reprodukcją karty tytułowej). L. van Damme zajmuje się *Podręcznikiem akuszerii Jana Bernarda Jacobsa chirurga i położnika z Gandawy*, który ukazał się w 1785 r. Autor jego nie miał aspiracji naukowych, nie wnosi nic nowego do nauki o położnictwie, chciał jedynie podniesienia poziomu fachowego i moralnego położnych i to mu się powiodło. Stąd jego dzieło zasługuje na uwagę, zważywszy opłakany stan ekonomiczny i społeczny Niderlandów w owym czasie.

W kronice tego numeru (s. 96—97) omówiony jest numer specjalny z 1960 r. „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” poświęcony związkom Polski z Bazyleją. Nie jest to omówienie krytyczne, lecz tylko podana informacja, że to czasopismo Polskiej Akademii Nauk wydaje od czasu do czasu numer specjalny w językach niemieckim, angielskim i francuskim. Po zdaniu wprowadzającym, że związki Polski z Bazyleją zaczęły się od soborów w Konstancji i Bazylei w I połowie XV w., wymienione są kolejno studia I. Zarębskiego, H. Barycza, L. Hajdukiewicza i K. Głombiowskiego z jednozdaniową informacją. Dłuższą adnotację, z wymienieniem dzieł uczonych polskich drukowanych w Bazylei, ma praca W. Voisé. Dalej wymienione są artykuły: St. Sokoła, M. Sipayło, J. Hulewicz i A. Vetulaniego z zaznaczeniem, że dotyczą zarówno związków kulturalnych, jak i naukowych między Polską a Bazyleją.

W numerze 3/1961 L. Kiefer zajmuje się *Luksemburskim matematykiem I. Clasenem* (1829—1902); artykuł wyjątkowo opublikowany jest w języku francuskim. L. Elaut pisze *O świetnych rezultatach osiągniętych w terapii ophtalmia gonorrhoeica przez profesora oftalmologii uniwersytetu gandawskiego J. van Roosbroeckę* (1810—1859). *O botaniku Claude Louis Sommé* (1772—1885) pisze Regina Aernouts i E. Frison opierając się na źródłach archiwalnych. Sommé był dyrektorem ogrodu botanicznego w Antwerpii. Ostatnim artykułem jest praca H. L. V. de Groote *O rachmistrzach którzy w XVI w. działali w Antwerpii*, oparta na księgach cechowych. Jest to dalszy ciąg artykułu zamieszczonego w „Scientiarum Historia” w nrze 4/1960. Numer kończy nekrolog J. J. A. van de Veldego, profesora medycyny w Gandawie, zajmującego się również historią nauk lekarskich (żył w latach 1897—1961).

Każdy z tych numerów zawiera jak zwykle kronikę, recenzje i starannie zestawioną bibliografię pozycji z historii nauki odnoszących się do Belgii i Holandii. Wyjątkiem jest numer 3, gdzie jest zapowiedź, że odtąd bibliografia ta będzie się ukazywała tylko dwa razy rocznie, w numerze 2 i 4. Z poloników mamy do odnotowania w dziale bibliografii numer 1 — Bartłomieja Wasowskiego *Foederatorum Ordinum Batavorum Descriptio*. Jest to wyciąg z *Europaea Paregrinatio* — podróży Wasowskiego po Europie w latach 1650—1656. Wydała go Bożena Zboińska-Daszyńska w „Bijdragen en Mededelingen Hist. Genootschap Utrecht” 74: 1960, s. 3—43. Wydawnictwo to jest również omówione w kronice tego numeru.

W bibliografii numeru 2 mamy artykuł Karola Łukaszewicza *O autorze kartonów zwierzęcych dla arrasów Zygmunta Augusta — Michale Corcie* (1499—1592), który ukazał się w „Zoo” 26: 1960—1961, s. 119—125.

S.